

Uchwała Nr 805/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 8 października 2015 r.

w sprawie wniosku Wyższej Szkoły Medycznej w Białymstoku o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „biotechnologia” prowadzonym na Wydziale Ogólnomedycznym na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Na podstawie art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchwala, co następuje:

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię Zespołu Odwoławczego uznało, iż wyjaśnienia i dodatkowe informacje przedstawione we wniosku **Wyższej Szkoły Medycznej w Białymstoku** o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „biotechnologia” prowadzonym na **Wydziale Ogólnomedycznym** na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim **nie uzasadniają zmiany oceny warunkowej** wyrażonej w § 1 Uchwały Nr 555/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2015 r.

§ 2

W Uchwale Nr 555/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej sformułowało zarzuty dotyczące:

1. **Koncepcji kształcenia** oraz oferty specjalności, które zostały opracowane i przyjęte przez Senat Uczelni w dniu 17 kwietnia 2015 roku (Uchwała nr 14/2015), czyli po wizytacji zespołu oceniającego PKA. Wskazane jest pełniejsze włączenie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w kształtowanie koncepcji oraz programu kształcenia, a także wykorzystanie informacji płynących z monitorowania losów absolwentów.

Stanowisko Uczelni

„Po wizytacji Zespołu Oceniającego zgodnie z jego uwagami i sugestiami zawartymi w raporcie, koncepcja kształcenia została zmieniona wraz z dodaniem specjalności – biotechnologia medyczna. Co do samej koncepcji kształcenia, w Uchwale Prezydium PKA, nie ma uwag, natomiast sugeruje się pełniejsze włączenie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. W opinii Uczelni udział w/w jest znaczny, natomiast Prezydium PKA nie pisze co w jej opinii oznacza określenie „pełniejszy”.”

Stanowisko Prezydium PKA

Wprowadzono specjalność biotechnologia medyczna, co jest reakcją na raport Zespołu Oceniającego PKA i pozwala na **uchylenie zarzutu w części dotyczącej oferty specjalności**. Uczelnia nie udokumentowała swojego stanowiska odnoszącego się do udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w kształtowaniu koncepcji i programu kształcenia. **Brak jest zatem podstaw do wycofania zarzutu w części dotyczącej udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w tworzeniu programu kształcenia.**

2. **Celów i efektów kształcenia oraz systemu ich weryfikacji.** Od roku akademickiego 2015/2016 na studiach I stopnia na kierunku „biotechnologia” zostanie wprowadzona specjalność biotechnologia medyczna, przy równoczesnej zmianie profilu kształcenia z ogólnoakademickiego na profil praktyczny. Oceniany kierunek przyporządkowano także do obszaru nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej. W odpowiedzi na raport z wizytacji Zespołu Oceniającego PKA Uczelnia przedłożyła zmienione i zatwierdzone przez Senat efekty kształcenia dla kierunku biotechnologia specjalność biotechnologia medyczna. Po przeprowadzeniu analizy porównawczej efektów kształcenia, które musiał uzyskać student kierunku „biotechnologia” w roku akademickim 2014/2015 z efektami kształcenia, które będą obowiązywały od roku akademickiego 2015/2016, należy stwierdzić, że w kategorii wiedza wprowadzono jedynie 5 nowych efektów kształcenia z obszaru nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej, a w kategorii umiejętności - jedynie 3 nowe efekty kształcenia z tego obszaru, przy czym uprzednio sformułowane efekty kształcenia w kategorii umiejętności obecnie zaliczone zostały zarówno do powyższego obszaru, jak i obszaru nauk przyrodniczych. W kategorii kompetencje społeczne nie wprowadzono żadnego nowego efektu kształcenia natomiast 4 wcześniej opracowane zostały zaszeregowane do obydwu wyżej wymienionych obszarów. Uczelnia nie określiła dla każdego z obszarów kształcenia procentowego udziału liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS. Zatem nie jest spełnione wymaganie § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370). System oceny efektów kształcenia jest powszechnie dostępny, zakłada on także weryfikację cząstkowych umiejętności i kompetencji na każdym etapie kształcenia. W czasie wizytacji stwierdzono, że studenci nie znają opracowanych sylabusów z poszczególnych przedmiotów, a także nie znają zasad zaliczenia poszczególnych przedmiotów. Jedynie nieliczni wykładowcy podają warunki zaliczenia przedmiotu na pierwszych zajęciach w semestrze.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia nie zgadza się z zapisem w Uchwale Prezydium PKA „że studenci nie znają opracowanych sylabusów z poszczególnych przedmiotów” – co jest całkowitym rozminięciem z prawdą podnoszoną przez Uczelnię już w trakcie odpowiedzi na raport pokontrolny. Żadna uwaga bądź wniosek studenta kierunku ocenianego nie został złożony do Władz Uczelni w związku z czym nie może być mowy o „obiektywności i wyciąganiu późniejszych konsekwencji”. Uczelnia analizowała wszystkie wnioski czy uwagi od studentów do trzech lat wstecz i nie było tam skargi/wniosku w odniesieniu do ocenianego kierunku.”

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła żadnej odpowiedzi na pierwszą, zasadniczą część zarzutu, dotyczącą tylko niewielkich zmian w zakładanych efektach kształcenia po wprowadzeniu specjalności biotechnologia medyczna, a także braków w systemie ECTS, a zwłaszcza określenia procentowego udziału punktów ECTS przypisanych do poszczególnych obszarów kształcenia. Zdaniem Uczelni nieprawdą jest, że studenci w większości nie znają sylabusów ani zasad zaliczania poszczególnych przedmiotów. Stanowisko to nie zostało jednak poparte żadnymi obiektywnymi argumentami ani dokumentami. **Nie ma podstaw do wycofania zarzutu.**

3. **Programu studiów.** W związku ze zmianą profilu kształcenia na praktyczny oraz poszerzeniem obszaru kształcenia o obszar nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej zmodyfikowano program studiów przez wprowadzenie nowych przedmiotów obligatoryjnych lub fakultatywnych (biotechnologia w medycynie, farmakogenetyka, metabolity wtórne roślin, GMO, naturalne związki cytotoksyczne o działaniu przeciwnowotworowym), zmianę sekwencji (biologia komórki, immunologia) czy też skreślenie z listy przedmiotów tych, które nie odpowiadają wprowadzonej specjalności (biotechnologii medycznej) takich jak: anatomia, rachunek prawdopodobieństwa z elementami statystyki, toksykologia, kultury komórkowe i tkankowe roślinne, biotechnologia roślin) lub też zamianę przedmiotów, które wcześniej były fakultatywne na obligatoryjne (inżynieria genetyczna, markery DNA). Analiza sylabusu przedmiotu *Farmakogenetyka* wskazuje, że nazwa nie jest adekwatna do treści, które będą przekazywane studentom, bowiem obejmują one wiedzę z zakresu podstaw farmakologii, a nie farmakogenetyki. Z obecnego programu studiów skreślono przedmiot anatomia, natomiast pozostawiono przedmiot patomorfologia, zatem student nie ma możliwości osiągnięcia efektu kształcenia z zakresu wiedzy oznaczonego symbolem K_W10: *opisuje organizację tkanek i organów oraz zależności funkcjonalne między nimi, decydujące o działaniu organizmu*. Ponadto zgodnie z przedstawionym programem studiów Uczelnia planuje obligatoryjne praktyki zawodowe w łącznym wymiarze 160 godzin. W takim czasie nie ma możliwości osiągnięcia celów i efektów kształcenia określonych dla praktyk realizowanych w toku studiów na kierunku „biotechnologia” o praktycznym profilu kształcenia. Zgodnie z § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), podstawowa jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić studia na kierunku o profilu praktycznym, jeżeli zapewnia studentom tego kierunku możliwość odbycia praktyk zawodowych, łącznie w wymiarze co najmniej trzech miesięcy.

Uczelnia nie przedstawiła stanowiska wobec powyższego zarzutu zatem **zarzut zostaje podtrzymany**

4. **Zasobów kadrowych.** W związku z przyjętą Uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Medycznej w Białymstoku z dnia 17 kwietnia 2015 r. w sprawie strategii rozwoju kierunku „biotechnologia” na kolejne trzy lata akademickie, która zmieniła profil kształcenia na praktyczny, jak również przyporządkowała ten kierunek do obszaru nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej należy stwierdzić, że obecne minimum kadrowe kierunku „biotechnologia” nie spełnia wymagań zawartych w § 12 ust. 2 i § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), a struktura kwalifikacji kadry uniemożliwia w pełni osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów nowo przyjętego programu studiów. Do minimum kadrowego można zaliczyć, 4 samodzielnych nauczycieli akademickich, w tym trzech reprezentujących obszar nauk przyrodniczych i jednego reprezentującego nauki medyczne oraz 4 doktorów, w tym trzech reprezentujących nauki medyczne oraz jednego doktora nauk rolniczych posiadającego istotny dorobek z obszaru nauk przyrodniczych. Do minimum kadrowego nie można zaliczyć 2 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora, pomimo że reprezentują obszar nauk medycznych, do którego przyporządkowano kierunek „biotechnologia”. Dorobek naukowy tych osób nie odnosi się do dyscypliny biologia medyczna, do której przyporządkowano

efekty kształcenia dla ocenianego kierunku. Uczelnia nie wykazała także, że posiadają doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku studiów. Oznacza to, że do spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego brakuje 1 osoby ze stopniem naukowym doktora.

Stanowisko Uczelni

„Zespół oceniający skład minimum kadrowego na kierunku Biotechnologia zaliczył cztery osoby jako samodzielnych pracowników dydaktyczno-naukowych oraz dwie ze stopniem doktora nauk. Na studiach ocenianych wymagane Ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1198) jest trzech nauczycieli z tytułem profesora bądź doktora habilitowanego oraz sześciu ze stopniem doktora nauk. Powyższa Ustawa daje również możliwość zaliczenia do minimum kadrowego osoby z tytułem profesora bądź ze stopniem dr hab. w miejsce dwóch ze stopniem doktora. Tak więc do minimum kadrowego Zespół zaliczył trzech samodzielnych nauczycieli akademickich, jednego samodzielnego nauczyciela akademickiego w miejsce dwóch doktorów nauk oraz dwóch nauczycieli ze stopniem doktora nauk. Na podstawie powyższego do minimum kadrowego dla kierunku biotechnologia, obszaru nauk przyrodniczych, brakuje dwóch pracowników naukowych ze stopniem naukowym doktora z zakresu nauk przyrodniczych, a nie trzech jak czytamy w raporcie pokontrolnym.

Po wprowadzeniu profilu Biotechnologia Medyczna pomimo odrzucenia dwóch nauczycieli ze stopniem doktora nauk, Uczelnia spełnia wymogi co do minimum kadrowego na ocenianym kierunku, ponieważ po raz kolejny zdumienie budzi fakt zaliczenia dr hab. n. farm. (...) do wykazu doktorów nauk, co zostało udokumentowane już trzykrotnie.

Ponieważ Biotechnologia Medyczna jest kierunkiem nowym, trudno mówić jeszcze o rozwoju kadry i badaniach naukowych. Uczelnia przedstawiła koncepcję rozwoju naukowego kadry oraz najbliższe projekty, które będą realizowane. Co więcej, prowadzony jest projekt badawczy w zakresie biotechnologii we współpracy z Politechniką Warszawską. Nieprawdą jest brak współpracy międzynarodowej oraz to, że nikt z pracowników prowadzących zajęcia na kierunku ocenianym nie odbył części studiów/praktyk/staży za granicą. Każdy samodzielny nauczyciel akademicki odbył staż/praktykę w uczelni zagranicznej co związane było z rozwojem naukowym. Ponadto nauczyciel ze stopniem doktora nauk zaliczony do minimum kadrowego przez Zespół Oceniający odbył studia trzeciego stopnia i doktoryzował się w Niemczech.”

Stanowisko Prezydium PKA

Zgodnie z art. 9a ust. 2 stawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym może zaliczyć do minimum kadrowego, w miejsce nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub osoby, która nabyła uprawnienie równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego na podstawie art. 21a ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, dwie osoby posiadające stopień naukowy doktora”. Ustawa precyzyjnie wskazuje zakres i możliwości zastępowania nauczyciela akademickiego w minimum kadrowym: w obydwu przypadkach wymienionych w art. 9a ust. 2 i 3 dwie osoby z niższymi kwalifikacjami zastępują jedną osobę z wyższymi kwalifikacjami. Ustawodawca nie przewidział zatem możliwości odwrotnej zamiany. Nadal do minimum kadrowego brakuje więc jednego nauczyciela akademickiego ze stopniem naukowym doktora.

Zarzut dotyczący braku wymaganego minimum kadrowego **zostaje podtrzymany**.

5. Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, który nie spełnia wymagań § 11 ust. 1 rozporządzenia z dnia 3 października 2014 r., ponieważ nie jest w pełni wdrożony, nie jest także kompleksowy i efektywny o czym świadczy m.in.: brak procedur i narzędzi służących walidacji merytorycznego przygotowania nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć dydaktycznych, mało efektywny system ankietyzacji studentów i hospitacji zajęć dydaktycznych oraz brak wypracowanych odpowiednich mechanizmów weryfikacji zgodności programu kształcenia z założonymi efektami kształcenia oraz jego prawidłowej realizacji.

Uczelnia nie przedstawiła swojego stanowiska wobec powyższego zarzutu zatem **zarzut ten zostaje podtrzymany**.

W związku z podtrzymaniem zarzutów **nie ma podstaw do zmiany warunkowej** oceny jakości kształcenia prowadzonego na kierunku „biotechnologia” na Wydziale Ogólnomedycznym w WSM w Białymstoku w Uchwale PKA Nr 555/2015 z dnia 2 lipca 2015 r.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Wyższej Szkoły Medycznej w Białymstoku.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

PRZEWODNICZACY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

MAREK ROCKI